

DOĞU AZERBAYCAN

1. Genel Bilgiler

Nüfusu ve Ülke Nüfusu İçindeki Payı	3.909.652 (%4,89)	
Coğrafi Büyüklüğü ve Ülke Büyüklüğü İçindeki Oranı (Yüzde)	45.468 km2 (%2,78)	
Ostanlar Arası Gelişmişlik Sıralamasında Yeri	31 eyalet arasında <ul style="list-style-type: none">• sosyal, kültürel ve siyasi bağlamda 21.,• üretim ve ekonomide 6.,• teknik ve altyapıda 9. sıradadır. Kaynak: http://www.modiriyatfarda.ir/Article/13971115177378	
Ostandaki İşsizlik Oranı	%10,9	
İklimi ve Coğrafyası	Dağlık bir bölgededir. Serin ve kuru bir iklime sahip, ancak topoğrafik çeşitliliği nedeniyle farklı iklimlerden oluşan bir eyalettir. Yıllık ortalama 250 ila 300 mm yağış alan yarı kurak bir bölgedir.	
Komşu Eyaletleri	<ul style="list-style-type: none">• Batı Azerbaycan, Zencan, Erdebil	

2. Ekonomi ve Dış Ticaretine İlişkin Bilgiler

Ülke GSMH İçindeki Payı	%3,49	
Ülke Dış Ticareti İçindeki Payı	<ul style="list-style-type: none">• %1,38	<ul style="list-style-type: none">• İhracat : %2,02• İthalat : %0,43

Ostanın İhracat Yaptığı Önde Gelen Ürünler	<ul style="list-style-type: none"> Demir, çelik, cam ürünleri, plastik ürünler, şekerleme, bitüm, madeni yağlar 		
Ostanın İthalat Yaptığı Önde Gelen Ürünler	<ul style="list-style-type: none"> Elektrikli makineler, tahta, kakao, kağıt, tütün, et 		
Ostanın Dış Ticaretinde Önde Gelen Ülkeler	Irak – Türkiye – Afganistan- Gürcistan – Ermenistan – Pakistan – Çin – Bulgaristan – İtalya		
Ostanın Ekonomisindeki Tarım, Sanayi, Maden ve Doğal Kaynaklar, Enerji Sektörlerinin Detayları	Doğu Azerbaycan Eyaleti'nin Ekonomisinde Sektörlerin Payı		
	Sıra	Sektörler	Pay %
	1	Sanayi	31,04
	2	Toptan ve Perakende Ticareti	11,80
	3	Tarım, Avcılık, Ormancılık ve Balıkçılık	10,94
	4	Emlak	10,28
	5	Sosyal Hizmetler	6,68
	6	Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	5,93
	7	Kamu Yönetimi, Şehir Hizmetleri ve Sosyal Güvenlik	5,85
	8	Eğitim	4,57
	9	İnşaat	3,44
	10	Elektrik, Gaz, Buhar ve Hava Temizleme Tedariği	2,14
	11	Madencilik	1,91
	12	Teknik, Bilimsel ve Profesyonel Aktiviteler	1,32
	13	Sigorta ve Finans Faaliyetleri	1,09
	14	Diğer Hizmetler	0,93
	15	Konaklama ve Gıda Tedariği ilgili Hizmetler	0,85
	16	Enformasyon ve İletişim	0,72
	17	İdari Faaliyetler ve Destek Hizmetleri	0,31
	18	Su Tedariği, Atık yönetimi, Kanalizasyon ve Arıtım Faaliyetleri	0,20
	Toplam	100	
	Hayvan Sayısı		

- Büyükbaş hayvan sayısı: 526.518, Ülke İçindeki Payı % 6,21
- Küçükbaş hayvan sayısı: 3.474.728, Ülke İçindeki Payı % 5,57

Hayvansal Ürünler

Ürün	Kırmızı Et	Süt	Tavuk Eti	Yumurta	Bal
Miktar (Bin Ton)	51,70	553,90	76,28	96,30	15,017
Ülke İçindeki Payı %	6,02	5,03	2,79	9,47	13,35

Tarım Ürünleri

Doğu Azerbaycan Eyaletindeki Önde Gelen Tarım Ürünleri (Ton)							
Ürün	Buğday	Arpa	Nohut	Fasulye	Mercimek	Elma	Vişne
Miktar	777.007	132.538	12.295	3.113	7.093	555.165	12.224
Ülke Payı %	5,67	3,77	4,30	1,25	11,52	13,73	9,78
Ürün	Kayı	Üzüm	Ceviz	Patates	Soğan	Domates	Karpuz
Miktar	42.447	237.366	20.233	25.1337	71.141	157.966	32.849
Ülke Payı %	9,56	7,12	7,76	4,80	2,47	2,28	0,87

Su Ürünleri

- Su Ürünleri: 6.812 Ton

Sanayi Ürünleri

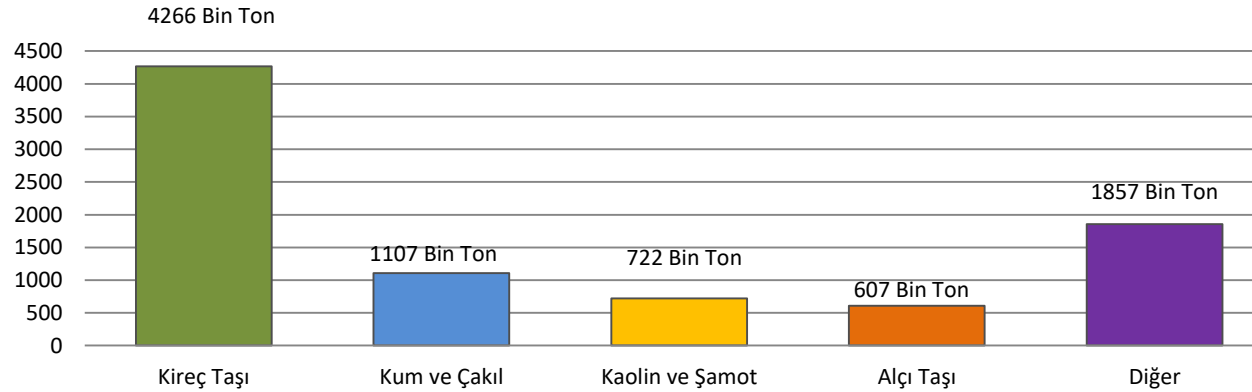
Sıra	Açıklama	İmalat Sektörü İçindeki Payı (%)	Ülke İmalat Sektörü İçindeki Payı (%)
1	Kauçuk ve Plastik Ürünlerinin İmalatı	27,58	21,90

2	Ana Metal Sanayi	14,29	4,91
3	Metal Cevherleri Madenciliđi	11,88	*
4	Gıda ve İçecek Ürünleri	9,21	6,62
5	Diğer	37,04	*
	Toplam	100	4,23

Maden ve Doğal Kaynak Ürünleri

- 7'si kamuya ve 232'si özel sektöre ait olmak üzere 239 ocak bulunmaktadır.

Madenlerin Üretim Miktarı

Petrol (Rafineriler dahil): Tebriz Petrol Rafinerisi günlük 110 bin varil işleme kapasitesine sahiptir.

Rafineri Adı	Kapasite(bin varil / gün)	Rafine Üretim Durumu (milyon litre/gün)				
		Benzin	Gazyađı	Dizel	Mazot	Sıvılaştırılmış Gaz
Tebriz	110	3,30	0,20	7,10	3,60	0,40

Elektrik:

- Doğu Azerbaycan Eyaleti'nin yıllık elektrik üretimi kapasitesi 1.773,7 MW'tır. Bu kapasitenin %97,48'i fosil yakıt kaynaklarından sağlanmaktadır.

Elektrik Üretimi Kapasitesi		Fosil Yakıtlar				Yenilenebilir	
		Buhar	Gaz	Hibrit	Dizel	Hidroelektrik	Rüzgar, Güneş ve Biyogaz
Doğu Azerbaycan	Kapasite (MW)	1.386	343	*	*	22	22,70
İran		15.829,20	25.919,30	23.165,10	439,40	11.951,80	476,80

- Doğu Azerbaycan Eyaleti'nin yıllık toplam elektrik üretimi 7.651GWh'dir. Bu üretimin %99,12'si fosil yakıt kaynaklarından gerçekleştirilmektedir.

Elektrik Enerjisi Brüt Üretimi Miktarı		Fosil Yakıtlar				Yenilenebilir	
		Buhar	Gaz	Hibrit	Dizel	Hidroelektrik	Rüzgar, Güneş ve Biyogaz
Doğu Azerbaycan	Miktar (GWh)	7354,9	228,6	*	*	65	2,5
İran		90.337,70	79.477,10	115.078,70	94,30	15.395,60	472,60

- Yenilenebilir Enerji (Halihazır ve Potansiyel)**

	Hidroelektrik	Rüzgar	Güneş	Jeotermal	Biyokütle
Mevcut (MW)	0	37,65	0	0	0
Potansiyel ve Kapasite Tahmini (MW)	*	1500	1800	300	25

- Rüzgar Santralleri :** Mapna, Un Ebne Ali
<https://www.mapnagroup.com/en/companies/mapna-regc>

Ostanın Ekonomisindeki Hizmet Detayları**Turizm, Kültürel Faaliyetler ve Eğlence**

- **Ostan'ı Ziyaret Eden Yıllık Turist Sayısı ve Ülke Turizm Sektöründeki Payı:**

Eyalet	Yabancı Ziyaretçi Sayısı	Ülke Turizm Sektöründeki Payı	Toplam Ziyaretçi Sayısı	Ülke Turizm Sektöründeki Payı
Doğu Azerbaycan	98.000	2,15%	5.051.892	3,34%

- **Önde Gelen Tarihi ve Turistik Mekanlar – Ziyaretçi Sayıları:**

- El Gölü Parkı, Makberetüş-Şuera (Şairler Anıt Mezarı ,Azerbaycan Müzesi: 103.581
- Mescid-i Kebud (Gök Mescid): 87.731, Kapalı Çarşı, Saint Stepanos Manastırı :225.617
- Kendovan Köyü: 38.000, Tebriz Meşrutiyet Binası: 86.575

- **Turizm Altyapısı**

- **Eğlence Tesisleri Dahil Diğer Tesisler:**
- Halk kütüphanesi: 149
- Sinema sayısı: 18
- Spor alanı: 106
- Havuz Sayısı:17
- Stad Sayısı: 18
- Spor Salonu: 278

**Bankacılık, Kredi Kurumları, Sigortacılık ve Sarraflık (Garzülhasane Bankaları Dahil):
Bankalar ve Kredi Kurumları:**

Tür	Bankalar
Devlet Ticari Bankaları	Sepah, Melli İran, Post Bank
Devlet Teknik ve Kalkınma Bankaları	Tosee Taavon, Tosee Saderat, Sanat ve Maden, Mesken, Keshavarzi
Özel Ticari Bankalar	Ayandeh, Eqtesad Novin, İran Zamin, Parsian, Pasargad, Tejaret, Khavar Miyaneh, Dey, Refah Kargaran, Saman, Sarmaye, Sina, Shehr, Saderat, Ghardeshgari, Mellat, Karafarin
Özel Garz-ol-Hasane	Resalet, Mehre İran
Kredi Kurumları	Kaspiyan, Melal, Tosee, Nur

2020 yılına ilişkin İran Merkez Bankası'ndan elde edilen verilere göre

- **Bankalar:** 361 devlet ticari bankası, 176 devlet teknik ve kalkınma bankası, 502 özel ticari banka, 32 özel Garz-ol Hasane ve 13 kredi kurumu şubesi bulunmaktadır.
- **Döviz Bürosu:** Doğu Azerbaycan Eyaleti'nde İran Merkez Bankası tarafından onay alan 32 döviz bürosu bulunmaktadır. **Kaynak:** <https://www.cbi.ir/BanksInstitutions/BankInstitute.aspx>
- **Sigorta Şirketleri:** 29 farklı sigorta şirketi faaliyet göstermektedir. Sigorta şirketleri ve temsilci sayıları aşağıdaki şekildedir:

Sigorta Şirketi	İran	Asia	Arman	Asmari	Elburz	Omid	İran Moin	Parsian	Pasargad	Tejaret No
Temsilci Sayısı	929	313	23	16	107	13	12	115	1.192	69
Sigorta Şirketi	Razi	Zendegi Baran	Zendegi Khavar Miyaneh	Saman	Sarmed	Sina	Kar Afarin	Kosar	Ma	Muallem
Temsilci Sayısı	144	1	34	148	37	59	145	75	135	128
Sigorta Şirketi	Taavon	Tosee	Hafez	Dana	Dey	Millet	Mihen	Novin	Hikmet Seba	Toplam
Temsilci Sayısı	58	22	9	137	37	77	42	88	16	4.181

İnşaat

- Altyapı projeleri ile ilgili bilgiler aşağıdaki bağlantıda yer almaktadır.
<http://investin-ea.ir/projects-en/tabid/1296/cat-a/54/language/en-us/>

Sağlık

- Ostan'da toplam 46 hastane bulunmaktadır.
- Aktif olarak kullanılan hastane yatağı sayısı 6.614'tür.

- Hastanelerin dışında 1.603 sağlık merkezi bulunmaktadır.
- Tıbbi laboratuvar sayısı 178 adettir.
- Toplam sağlık personeli sayısı (idari hariç)2.609'u doktor olmak üzere 16.581'dir.

Genel Doktor	Diş Doktoru	Laboratuvar Doktoru	Eczacı	Uzman Doktor
832	232	10	150	1.385

- 1000 kişiye düşen hastane yatağı/doktor/hemşire sayısı

Eyalet	Yatak / Bin Kişi	Doktor / Bin Kişi	Hemşire / Bin Kişi
Doğu Azerbaycan	1,59	0,76	3,32

- Hastanelerin sayısı ve isimleri: Ali-Nesep, İmam Reza, Alzahra, Asad Abadi, Sina, Shohada, Razi, Taleghani, Alavi, Kudakan(Çocuklar), Shahid Madani,
- Sağlık turizmi bakımından potansiyel barındırıp barındırmamaktadır.

Eğitim

- İran İstatistik Kurumu'ndan alınan 2016 Eğitim istatistiklerine göre ; 2011-2016 yıllarını kapsayan 5 yıllık dönemde Doğu Azerbaycan Eyaleti'nde okuryazar olmayan nüfus oranı % 17,92'den yüzde 15,31'e düştü. Söz konusu oran erkeklerde yüzde 12,61'den yüzde 10,66'ya, kadınlarda ise yüzde 23,32'den yüzde 20,11'e düştü.
- Doğu Azerbaycan Eyaleti'nde bulunan şehirler arasında Osku Şehri yüzde 91,1 ile en yüksek okuryazarlık oranına sahiptir.

Öğrenci Sayısı:

- İran'da zorunlu eğitim 9 yıldır ve 7 yaşından itibaren başlamaktadır. Daha önce ilkokul beş, ortaokul üç ve lise dört yıl iken, 2012 yılında yapılan değişiklikle ilkokul beş yıldan altı yıla çıkarılmıştır. Ayrıca, ortaokul ve lise birleştirilmiş ve iki üç yıllık döneme dönüştürülmüştür.

- Yükseköğretimde dört seviye bulunmaktadır. Ön lisans (2 yıl), lisans (4 yıl), yüksek lisans (2 yıl) ve doktora 4 yıl.

Seviye	Öğrenci Sayısı	Pay (%)
Okul öncesi	64.757	8,57
İlkokul	379.479	50,22
Ortaokul	286.221	37,88
Diğer (özel ihtiyaçlar ve yetişkinler)	25.190	3,33
Toplam	755.647	100

- 2018-2019 eğitim ve öğretim yılına ilişkin İran İstatistik Kurumu'nun 2019 yılında hazırladığı rapora göre eyalette 162.432 öğrenci yüksek öğrenime devam etmektedir.

Seviye	Öğrenci Sayısı	Pay (%)
Ön lisans	21.891	13,48
Lisans	94.257	58,03
Yüksek lisans	32.652	20,10
Doktora (PhD)	8.313	5,12
Tıp doktorası (MD)	5.319	3,27
Toplam	162.432	100

Ostanda Bulunan Üniversiteler, İletişim Bilgileri ve Öğrenci Sayıları:

- İranlı Öğrenciler Haber Ajansı'nın (ISNA) 2019 yılında yayınladığı rapora istinaden 2016-2017 eğitim ve öğretim yılına ilişkin Doğu Azerbaycan Eyaleti'nde toplam 139 üniversite bulunmaktadır.

2017-2018 Eğitim ve Öğretim Yılına İlişkin Doğu Azerbaycan Eyaleti'ndeki Üniversite Sayısı						
Üniversite Türü	Devlet	Uygulamalı ve Bilimsel	Payame Noor (açık öğretim)	Teknik ve Meslek	Kar Amacı Gütmeyen	Azad
Sayı	8	37	26	8	12	48
Doğu Azerbaycan Eyaleti'ndeki Önde Gelen Üniversitelerin İletişim Bilgileri						
Sıra	Üniversite Adı	Web Adresi	Tel	Fax		
1	Tebriz Üniversitesi	https://www.tabrizu.ac.ir	+98-41-33393635	+98-41-33344272		
2	Tebriz Azad İslami Üniversitesi	http://iaut.ac.ir	+98-41-31966498	+98-41-33300043		
3	Tebriz Payame Noor Üniversitesi (açık öğretim)	http://eaz.pnu.ac.ir/	+98-41-34763330	+98-41-34780910		
4	Tebriz Uygulamalı ve Bilimsel Üniversitesi	https://az.uast.ac.ir/	+98-41-35430411	+98-41-35430407		
Ulaştırma Altyapısı	<ul style="list-style-type: none"> • Karayolu <ul style="list-style-type: none"> ○ Karayolu yük taşımacılığında yeri: 2019 sonu itibarıyla 19.687 bin ton yük taşınmıştır. Ülke karayolu yük taşımacılığı içindeki payı %4,2'dir. ○ Karayolu yolcu taşımacılığında yeri: Ülke karayolu yolcu taşımacılığı içindeki payı %3,60'dır. • Kara Sınır Kapıları <ul style="list-style-type: none"> ○ Kara sınır kapılarının ismi, hangi ülkeyle olduğu ve dış ticaret hacmi: İran Ulaştırma ve Kentsel Gelişim Bakanlığı'nın 2019 yılında hazırladığı rapora göre; İran'da 23'ü aktif toplam 27 kara sınır kapısı bulunmaktadır. Doğu Azerbaycan Eyaleti'ndeki aktif kara sınır kapılarının sayısı ise 2 adettir. ○ Kapı isimleri ve bağlandığı ülke: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Culfa Sınır kapısı: Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti İhracat: 114.633.445 ABD Doları 					

İthalat: 475.143.462 ABD Doları ()

- Nurdüz kapısı: Ermenistan

İhracat: 38.850.896 ABD Doları

İthalat: 16.405.024 ABD Doları (2019 (1397) yılı)

○ **Kara sınır kapılarında yolcu giriş çıkış sayıları:**

- 2019 yılında Culfa ve Nurdüz kara sınır kapılarının toplam yolcu giriş ve çıkış sayıları aşağıdaki şekildedir:

Kara Sınır Kapısı	Yabancı		Yerli		Toplam	
	Giriş	Çıkış	Giriş	Çıkış	Giriş	Çıkış
Culfa	265.750	263.598	92.860	91.743	358.610	355.341
Nurdüz	160.524	160.831	154.840	150.748	315.364	311.579

• **Demiryolları**

- İran'da 11.461 km ana demiryolu ve 3.068 tali demiryolu ağ bağlantısı bulunmaktadır. Bunun 586 km demiryolu ağ bağlantısı Doğu Azerbaycan ostanında bulunmaktadır.
- 2018 yılında ülkede demiryolu ile 44 milyon ton yük taşınmıştır. Bunun 1,36 milyon tonu D. Azerbaycan ostanında gerçekleşmiştir.
- Tren ile yıllık 28 milyon kişi taşınmaktadır. Demiryolu ile İran'da 1397 yılında (21 Mart 2018-20 Mart 2019) 44 milyon ton yük taşınmıştır. Demir yolları ile yük taşımacılığında önde çıkan ürünler maden ürünleri, petrol ürünleri ve sanayi ürünleridir. İran Demir Yolları haritasına aşağıdaki linkten ulaşılabilir.
- Azerbaycan Bölgesi Demiryolları: <https://azarbaijan.ra.i.ir/>

- **Denizyolları:** Doğu Azerbaycan Eyaleti'nde deniz limanı bulunmamaktadır.

3. Ostandaki Sanayi-Ticaret Bölgeleri, Serbest Bölgeler ve Özel Ekonomik Bölgeler İsim ve İletişim Bilgileri

- Doğu Azerbaycan Eyaletinde 50'ye yakın sanayi sitesi ve sanayi bölgesi bulunmaktadır. Ayrıca yabancı yatırımcılar için bir yabancı yatırım sitesi bulunmaktadır. Şahid Racai ve Şehid Salimi, Doğu Azerbaycan Bölgesinin en önemli 2 sanayi sitesi olarak bilinmektedir.

Sanayi Bölge Adı	İnternet Sitesi	E-posta/Tel
------------------	-----------------	-------------

1	Doğu Azerbaycan Eyaleti Sanayi Siteleri Şirketi	http://eazar.isipo.ir	info@eaiec.ir Tel: +98 413 33 79414 Faks:+98 4133376004
2	Sahlan Özel Ekonomik Bölgesi	http://sahlansez.ir/	pr@sahlansez.ir Tel: +98-041-32464104 Faks:+98-041-32464107
3	Aras Serbest Bölgesi	http://www.arasfz.ir/	info@arasfz.ir Tel: +98-41-3135 Faks:+98-41-42024949

4. Ostanda Öne Çıkan Fabrikalar ve Firmalar (İletişim Bilgileri Dahil):

D.Azerbaycan'da önde gelen firmaların detaylı bilgilerine alttaki linklerden ulaşabilirsiniz.

Sıra	Firma Adı	İnternet Sitesi	E-Posta Adresi
1	Sofyan Çimento Fabrikası	www.soufiancement.com	info@soufiancement.com
2	Sahand Sanayi Grubu	www.sig.co.ir	*
3	Kaşiye Tabriz	www.tabriztile.com	info@tabriztile.com
4	Aydin (Dadaşbaradar)	www.aidin.com	ravasan@aidin.com
5	Şirin Asal	www.shirinasal.com	info@shirinasal.com
6	Anata(Nejati)	www.anataco.com	info@anataco.com
7	Aysuda	www.aysuda.com	info@aysuda.com
8	Bastani Etminan	http://etminan.net/	info@hajabdollah.com
9	Takdane	http://www.takdaneh.com	info@takdaneh.com
10	İran şokolat	www.chichak.net	info@chichak.net
11	Arde Athar	http://www.atharflour.com	AtharFlour@yahoo.com
12	Dana İlaç Fabrikası	www.daanapharma.com	factory@daanapharma.com
13	Zahravi İlaç Fabrikası	www.zahravipharma.com	factory@zahravipharma.com
14	Şahid Gazi İlaç Fabrikası	www.sgco-infusion.com	info@sgco-infusion.com
15	Şiyar Makaron	http://www.shiyarfood.com/	info@shiyarfood.com
16	Pegah	http://tabriz.pegah.ir/	infotabriz@irandairy.ir

17	Sanayii Pomp İran	www.pumpiran.com	info@pumpiran.com
18	Traktor Sazi	www.itm.co.ir	info@itm.co.ir
19	Havasan	www.havasan.com	info@havasan.com
20	Amiko Sanayi Grubu	www.amicoir.com	info@amicoir.com
21	Amirnia	www.amirnia.com	info@amirnia.com
22	Motorsazan	www.motorsazan.ir	info@motorsazan.ir
23	Azhayteks	www.maz.ir	info@maz.ir
24	Donar Khazar	www.donar.ir	info@donar.ir
25	Rikhtegari Traktor sazi	www.irtrf.com	info@irtrf.com
26	Sina Hamd Azar	www.sinabed.com	info@sinabed.com
27	Fulad Mehr Sahand	www.mehrsteel.com	info@mehrsteel.com
28	Guti Tabriz	www.tabrizcan.com	info@tabrizcan.com
29	Mehr Asl	www.mehrasl.ir	mehrasl@mehrasl.ir
30	Tebriz Petrokimya Şirketi	www.tpcu.ir	info@tpcu.ir
31	Tak Zarf Plastik Sanayii	www.takzarfplastic.com	takzarfplastic@yahoo.com
32	Kan Tayer Sanayi Kompleksi	www.kentire.com	info@kentire.com
33	Mirab Profil	www.hofmannprofile.com	info@hofmannprofile.com
34	Nagşine Çape Tabriz	www.naghshinehchap.com	info@naghshinehchap.com
35	Negin Fakhre Azerbaycan	www.fakhr-az.com	info@fakhr-az.com
36	Simkat	www.simcat.ir	info@simcat.ir

5. Ticaret ve Sanayi Odası İletişim Bilgileri

	Eyalet	İnternet Adresi	E-posta/Tel
1	Tebriz Ticaret Sanayi, Maden Odası	https://www.tzccim.ir	info@tzccim.ir Tel: 0098-41-35264111-12

6. Ostandaki Yatırım Ajansı Temsilciliği İletişim Bilgileri

	Eyalet	İnternet Adresi	E-posta/Tel
1	Tebriz Yatırım Ajansı	http://investin-ea.ir/en-us/contact-en	Info@investin-ea.ir

			Tel: +98- 41 -35262238 Faks : +98 -41- 35265053
--	--	--	--

7. Belediye İletişim Bilgileri

	Eyalet	İnternet Adresi	E-posta/Tel
1	Tebriz Belediyesi	https://tabriz.ir/	info@tabriz.ir Tel: +98- 41 -34767615 Faks : +98-41-34772934

8. Valilik İletişim Bilgileri

	Eyalet	İnternet Adresi	E-posta/Tel
1	Tebriz Valiliği	https://www.ostan-as.ir/	m.r.pourmohamadi@ostan-as.gov.ir Tel: +98-41-3526333 Faks : +98-41-35263862